

Verduurzaming van wegonderhoud en -aanleg

Uniformiteit in de uitvraag belangrijk

Verduurzaming van de openbare ruimte betekent ook duurzaam wegonderhoud en -aanleg. Sommige gemeenten en provincies hebben duurzaamheid al als onderwerp opgenomen in hun uitvragen, andere zoeken nog naar mogelijkheden om vorm te geven aan CO₂-reductie in wegwerkzaamheden. Een groep voorlopers deelt de kennis in een marktvisie en inkoopstrategie.

Contractmanager en adviseur verduurzaming Carla Vosmaer ervaart bij de provincie Noord-Brabant veel ruimte om invulling te geven aan duurzaamheid: 'Het bestuur vindt het belangrijk, dat scheelt. En er is lef om te experimenteren. Dit betekent ook dat we soms innovaties toepassen zonder precies te weten hoe dit gaat uitwerken. Tot nu toe blijkt dat er in de markt veel kennis is.'

Gewoon begonnen

Ruud Jansen, adviseur Techniek & Ontwikkeling in de gemeente Dongen: 'We zijn hier gewoon begonnen, wetende dat verduurzaming van wegen hard nodig is om de CO₂-reductiedoelstellingen voor 2030 te halen. Om kennis en

inzicht te krijgen hebben wij deelgenomen aan de Circulair Inkopen Academie van PI-ANOo, het expertisecentrum aanbesteden. Daarna zijn wij heel praktisch aan de slag gegaan met duurzaamheid opnemen in ons moederbestek. Het helpt om een ambassadeur te hebben in je organisatie: wij krijgen van onze directie en het gemeentebestuur de ruimte om op zoek te gaan naar nieuwe CO₂-besparende oplossingen.'

Jansen vervolgt: 'Omdat Dongen een kleine gemeente is, is het makkelijk schakelen: ik trek een-op-een op met de inkoper. We hebben gekeken welke vernieuwingen al beproefd waren en makkelijk toepasbaar zijn. Zo hebben we teervrij asfalt ter plaatse hergebruikt om een fundering van schuimbitumen te maken. Dit scheelt transportbewegingen en CO₂-uitstoot van de asfaltcentrale. Elders gaan we levensduurverlengend onderhoud uitvoeren. Bijvoorbeeld met een nieuwe Lynpave slijtlaag, een toepassing waarbij lijnolie als bindmiddel wordt gebruikt. Bij de verwerking hiervan kun je met lagere temperaturen toe, wat zorgt voor een CO₂-reductie van 20 procent ten opzichte van de traditionele uitvoering.'

Buyer Group duurzame wegverhardingen

Carla Vosmaer: 'Voor de grotere projecten hebben de provincies Noord-Holland, Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel met Rijkswaterstaat de krachten gebundeld in de Buyer Group duurzame wegverhardingen. In deze Buyer Group werken we samen om duurzamere wegverhardingen op een uniforme wijze te gaan inkopen. Met kennis uit bestaande netwerken en input uit de markt hebben we een marktvisie en inkoopstrategie opgesteld, die voor iedereen beschikbaar zijn.'

In de marktvisie en inkoopstrategie wordt op drie ambitieniveaus - basis, significant en ambitieus - de uitwerking van duurzame

Carla Vosmaer (provincie Noord-Brabant): 'We hebben een marktvisie en inkoopstrategie opgesteld, die zijn voor iedereen beschikbaar.'

wegverharding naar aanbestedingen beschreven, met een uniforme manier van uitvragen aan de markt. De Buyer Group geeft zo het signaal af aan de marktpartijen dat een versnelde investering in emissieloze asfaltcentrales en duurzame asfaltmengsels nodig is en wordt gewaardeerd. Publieke opdrachtgevers kunnen samen een flinke impact hebben, aangezien vrijwel de gehele afname in de asfaltketen onder hun verantwoordelijkheid valt. Marktpartijen zijn over het algemeen positief over de hogere eisen en maximale MKI-waarden (milieukosten-indicatoren) in de uitvraag.

Ruud Jansen: 'Toen we anderhalf jaar geleden de eerste aanbesteding met MKI's deden, was dit nog nieuw. We hebben toen de drie grootste leveranties op MKI-waarden uitgevraagd. Hiermee kon de aannemer een grotere fictieve korting verdienen als de MKI lager was. Wel hebben wij een onafhankelijke LCA-deskundige (levenscyclusanalyse, red.) in de arm genomen, want onze kennis op dit gebied was niet toereikend. Opvallend was dat een plaatselijke aannemer duurzaamheid het beste op orde had. Op dit project hebben wij een besparing van 52 ton CO₂ weten te realiseren.'

Handvatten voor de eerste stap

Ook gemeenten die niet direct met MKI's

Ruud Jansen (gemeente Dongen): 'Opvallend was dat een plaatselijke aannemer duurzaamheid het beste op orde had.'

aan de slag willen, vinden in de inkoopvisie en marktstrategie handvatten. Carla Vosmaer: 'Je kunt de eerste stap zetten met een kleine aanpassing in bestaande contracten. Door bijvoorbeeld de herzieningsclausule volgens Artikel 17.3 van het ARW 2016 (Aanbestedingsreglement Werken, red.) toe te passen wordt ruimte geschapen om ná de gunning het gesprek aan te gaan. Dit geeft rust om samen te werken en mogelijkheden te ontdekken. In een volgende gunning kan deze kennis dan direct worden meegenomen.'

De kern van de Buyer Groep duurzame wegverhardingen is zelf al aan de slag met de implementatie en monitoring in aanbestedingen. De kennis en ervaringen die hieruit volgen, worden gedeeld. Iedereen die geïnteresseerd is in duurzame inkoop, kan de marktvisie en inkoopstrategie vinden op de website van het expertisecentrum aanbesteden, PIANOo. Bij vragen over de toepassing, aanmelding óf om ervaringen te delen kunt u contact opnemen met de trekker van deze Buyer Group, Lisan van Loon: lisan.van.loon@rws.nl. *

Op 2 juni 2022 verzorgt de Buyer Group een webinar met Stadswerk.

Zie www.stadswerk.nl/agenda voor meer informatie.